

महाराष्ट्र शासन
आयुक्त ,
अन्न व औषध प्रशासन, म.रा,
341, बांद्रा कुलासंकुल,
रिझार्क बैंकेसमोर, बांद्रा (पूर्व),
मुंबई – 400 051.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Commissioner,
Food and Drugs Administration (M.S.)
341, Bandra – Kurla Complex,
Opp. RBI, Bandra (E),
Mumbai – 400051.
Tel: 022 - 26590548
Email: cao-fda@mah.gov.in

वरिष्ठ तांत्रिक सहायक, (गट-क)/ विश्लेषक रसायन शास्त्रज्ञ, (गट-ब) (अराजपत्रित) या पदांसाठी
“उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना”

(अ) अर्ज करण्याची पद्धत

कृपया सगळ्या सूचना वाचा आणि मगच अर्ज भरा.

सूचना :

अर्ज भरण्याबाबत सूचना

अर्जामध्ये खालील टप्पे आहेत :

- * नोंदणी / नवीन खाते निर्माण करणे.
- * प्रोफाईल निर्मिती / प्रोफाईल अद्यावत करणे.
- * अर्ज सादरीकरण.
- * ऑनलाईन परीक्षा शुल्क भरणे.
- * छायाचित्र आणि स्वाक्षरी अपलोड करणे
- * अर्जाची प्रिंटआऊट काढणे.

* ऑनलाईन अर्ज स्वीकारण्याच्या अंतिम दिनांकास म्हणजेच दि. २२.१०.२०२४ रोजी, रात्री २३.५९ वाजल्यानंतर संकेतरथळावरील लिंक बंद केली जाईल.

(ब) अर्जदारांसाठी महत्वाच्या सूचना:-

१) उमेदवारांचे अर्ज ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारण्यात येणार असल्याने अर्ज करताना, शैक्षणिक प्रमाणपत्रे / अन्य आवश्यक प्रमाणपत्रे अपलोड करणे आवश्यक आहे. तथापि, ऑनलाईन अर्जामध्ये उमेदवाराने त्यांच्या पात्रतेनुसार काळजीपूर्वक संपूर्ण अचूक व खरी माहिती भरणे आवश्यक आहे. ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज भरताना काही चुका झाल्यास किंवा त्रुटी राहिल्यास किंवा दिशाभूल करणारी माहिती दिली गेल्यामुळे भरतीच्या कोणत्याही टप्प्यावर अर्ज नाकारला गेल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहील. याबाबत उमेदवाराची तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही. ऑनलाईन अर्जात भरलेली माहिती अर्ज सादर केल्यानंतर बदलता येणार नाही. त्यामुळे ऑनलाईन अर्जाची माहिती उमेदवारांनी काळजीपूर्वक भरावी. जाहिरातीमध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी, शैक्षणिक अर्हता व मागणीनुसार आरक्षण, वयोमर्यादा शिथिलीकरण वगैरेची पात्रता तपासूनच ऑनलाईन अर्ज भरावा. तसेच त्यासंदर्भातील वैध प्रमाणत्रांच्या मूळ प्रतीच्या Scan Images अपलोड कराव्यात.

२) ऑनलाईन अर्ज प्रक्रीयेच्या सर्व टप्प्यातील माहिती परिपूर्ण भरून विहित परीक्षा शुल्क भरलेल्या उमेदवारांची स्थिती, परीक्षेची रूपरेषा / वेळापत्रक / परीक्षाकेंद्र / बैठक क्रमांक इ. बाबतची माहिती वर दिलेल्या संकेतस्थळावर उपलब्ध राहिल. याबाबत स्वतंत्र पत्रव्यवहार केला जाणार नाही. उमेदवाराला परीक्षा तसेच कागदपत्र पडताळणीसाठी स्वखर्चाने उपस्थित राहावे लागेल. सदरहु ऑनलाईन परीक्षेचे (Computer Based Test) आयोजन महाराष्ट्र राज्यातील सर्व जिल्हा केंद्र येथे केले जाईल. वाटप करण्यात आलेल्या परीक्षा केंद्रात काही अपरिहार्य कारणास्तव बदल होण्याची शक्यता असल्याबाबतही उमेदवारांनी नोंद घ्यावी.

३) पदसंख्या

अ) वरिष्ठ तांत्रिक सहायक : पदसंख्या व त्या पदाकरीता विहित आरक्षण

प्रवर्ग	अजा	अज	विजा (अ)	भज (ब)	भज (क)	भज (ड)	विमाप्र	इमाव	सा.व शै. मा. वर्ग (SEBC)	आर्थिक दुर्बल घटक (EWC)	एकूण आरक्षित पदे	अराखीव पदे	एकूण पदे
वरिष्ठ तांत्रिक सहायक	५	२	१	१	२	०	१	६	४	४	२६	११	३७
समांतर आरक्षण	रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे												
सर्वसाधारण	१	१	१	१	१	०	१	२	२	२	१२	३	१५
महिला आरक्षण ३०%	२	१	०	०	१	०	०	२	१	१	०८	३	११
माझी सैनिक १५%	१	०	०	०	०	०	०	१	१	१	०४	२	०६
पदवीधर/ पदविकाधारक अंशकालीन १०%	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०२	१	०३
प्रकल्पग्रस्त ५%	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
खेळाडू ५%	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
भूकंपग्रस्त २%	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अनाथ	०												
दिव्यांग	१												
एकूण	५	२	१	१	२	०	१	६	४	४	२६	११	३७

दिव्यांग प्रकारानुसार आरक्षित पदे-

दिव्यांगत्व	स्वमग्नता ASD- Autism Spectrum Disorder (M-Mild, MoD-Moderate) / मंदबुद्धी किंवा आकलनक्षमतेची कमतरता (ID-Intellectual Disability) / विशिष्ट शिक्षण आक्षमता (SLD-Specific Learning Disability)/ मानसिक आजार (MI-Mental Illness) (गट-ड/झ)	बहिरेपणा (D-Deaf) व एकापेक्षा जास्त प्रकारचे दिव्यांगत्व (MD-Multiple Disabilities) टिप - अंधत्व (B-Blind) व अल्पदृष्टी (LV- Low Vision) प्रकारचे दिव्यांग वगळून
आरक्षित पदे	१	

ब) विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ, गट-ब (अराजपत्रित) : पदसंख्या व त्या पदाकरीता विहित आरक्षण

प्रवर्ग	अजा	अज	विजा (अ)	भज (ब)	भज (क)	भज (ड)	विमाप्र	इमाव	सा.व शै. मा. वर्ग (SEBC)	आर्थिक दुर्बल घटक (EWC)	एकूण आरक्षित पदे	अराखीव पदे	एकूण पदे
विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ	१	१	१	१	१	०	०	४	०२	०२	१३	०६	१९
समांतर आरक्षण	रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे												
सर्वसाधारण	१	१	०	१	१	०	०	३	१	१	१	४	१३
महिला आरक्षण ३०%	०	०	१	०	०	०	०	१	१	१	४	२	०६
खेळाडू ५%	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
दिव्यांग								१					
एकूण	१	१	१	१	१	०	०	४	२	२	१३	६	१९

दिव्यांग प्रकारानुसार आरक्षित पदे –

दिव्यांगात्व	कर्णबधिरता अथवा ऐकू येण्याकरीता दुर्बलता (गट-ब) (D- Deaf, HH-Hard Hearing)
आरक्षित पदे	१

टिप –

- १) भरावयाच्या उपरोक्त संवर्ग /पदांचा सामाजिक /समांतर आरक्षणात तसेच, वर नमूद केलेल्या पदसंख्या व आरक्षणामध्ये बदल होण्याची शक्यता आहे.
- २) वरील राखीव /बिनराखीव पदांच्या संख्येत बदल होण्याची शक्यता आहे. समांतर आरक्षणाचा उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास त्याच प्रवर्गातील अन्य पात्र उमेदवारांची निवड करून पद भरतीची कार्यवाही करण्यात येईल.
- ३) उपरोक्त रिक्त पदांपैकी काही पदे ही शासन नियमानुसार अनाथांसाठी व दिव्यांगांसाठी आरक्षित असून सदर पदे सामाजिक आरक्षणाचा विचार न करता भरली जातील.
  - सदर जाहिरात सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास वर्ग अधिनियम दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०२४ व संबंधित शासन निर्णय दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२० संदर्भात मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथील रिट याचिका क्र.३४६८/२०२४ व इतर अन्वये दाखल झालेल्या न्यायिक प्रकरणातील मा. न्यायालयाच्या अंतिम न्यायनिर्णयाच्या अधीन राहुन प्रसिद्ध करण्यात येत आहे. या जाहिराती संबंधित शिफारशी व नियुक्त्या उक्त उल्लेखित न्यायिक प्रकरणातील अंतिम न्याय निर्णयाच्या अधीन राहुन करण्यात येतील.

४) सेवा प्रवेश नियमानुसार आवश्यक असलेली शैक्षणिक अर्हता :

अ.क्र	पदनाम, गट व वेतन संरचना	आवश्यक शैक्षणिक अर्हता	आवश्यक अनुभव
१	<p>विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ (गट-ब) अराजपत्रित Analytical Chemist S-14: 38600 - 122800 अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे इतर देय भत्ते.</p>	<p>(i) Posses a Degree in Pharmacy Or A Post-Graduate Degree in Chemistry or Bio-Chemistry of recognized University. (मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची औषध निर्माणशास्त्र शाखेची पदवी किंवा रसायन शास्त्र (Chemistry) किंवा जीव-रसायनशास्त्र (Bio-Chemistry) पदव्युत्तर पदवी (मास्टर डिग्री) OR</p> <p>(ii) Possess a Degree in Science in Second Class of any recognized University and have Experience, gained after obtaining such degree in the analytical of drugs for not less than eighteen Months. किंवा (मान्यता प्राप्त विद्यापीठाची विज्ञान शाखेची द्वितीय श्रेणीमधील पदवी. अशी पदवी प्राप्त केल्यानंतर औषधी द्रव्ये विश्लेषणाचा किमान १८ महिन्यांचा अनुभव आवश्यक)</p>	<p>अनुभवाची आवश्यकता नाही</p> <p>अशी पदवी प्राप्त केल्यानंतर औषधी द्रव्ये विश्लेषणाचा किमान १८ महिन्यांचा अनुभव आवश्यक</p>

अ.क्र.	पदनाम, गट व वेतनसंरचना	आवश्यक शैक्षणिक अर्हता
२.	<p>वरिष्ठ तांत्रिक सहायक, (गट-क) Senior Technical Assistant S-13 : 35400 - 112400 अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे इतर देय भत्ते.</p>	<p>(i) Have a Second Class science Degree of a recognized University. OR (मान्यता प्राप्त विद्यापीठाची विज्ञान शाखेची द्वितीय श्रेणीमधील पदवी) किंवा</p> <p>(ii) Hold a Degree in Pharmacy. (औषध निर्माण शास्त्र पदवीधारक)</p>

टिप – प्रस्तुत जाहिरातीस अनुसरून अर्ज सादर करण्यासाठी विहित केलेल्या अंतिम दिनांकास उमेदवाराने संबंधित किमान शैक्षणिक अर्हता धारण करणे आवश्यक आहे.

५) परीक्षा शुल्क --

उमेदवारांनी प्रवर्गनिहाय पुढीलप्रमाणेचे परीक्षा शुल्क अर्ज सादर करतांना ऑनलाईन पध्दतीने जमा करणेचे आहे.

खुला प्रवर्ग	राखीव प्रवर्ग
१०००/-	९००/-

उपरोक्त परीक्षा शुल्काव्यतिरिक्त बँक चार्जस तसेच त्यावरील देय कर अतिरिक्त असतील व त्याचा भरणा उमेदवारांनी करणेचा आहे.

माजी सैनिक/दिव्यांग माजी सैनिक यांना परीक्षा शुल्क आकारले जाणार नाही.

परीक्षा शुल्क ना-परतावा (**Non-Refundable**) आहे.

६) वयोमर्यादा -

अ.क्र.	प्रवर्ग	आवश्यक वर्यामर्यादा	
		किमान	कमाल
१	अमागास	१८	३८
२	मागासवर्गीय/अनाथ/आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	१८	४३
३	प्राविण्य प्राप्त खेळाडू	१८	४३
४	माजी सैनिक	अमागास	३८+ सैनिकी सेवेचा कालावधी +३
		मागासवर्गीय/अनाथ/आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	४३+ सैनिकी सेवेचा कालावधी +३
५	दिव्यांग	१८	४५
६	प्रकल्पग्रस्त आणि भुकंपग्रस्त	१८	४५
७	पदवीधर अंशकालीन	१८	५५

- मागासवर्गीय उमेदवार, दिव्यांग आणि खेळाडू यांना असलेली वयोमर्यादेतील शिथिलतेची सवलत यापैकी कोणतीही अधिकतम असलेली एकच सवलत देय राहील.

७) शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील शासन निर्णय क्र. प्रानिमं-१२२२/प्र.क्र.५४/का.१३-अ, दि.४ मे, २०२२ मधील तरतूदीनुसार मुलाखत घेण्यात येणार नसल्याने उमेदवारांची अंतिम निवड ही ऑनलाईन परीक्षेत मिळालेल्या एकूण गुणांच्या आधारे केली जाईल. मात्र, उमेदवाराची ऑनलाईन परीक्षा ही त्यांनी अर्जात नमूद केलेल्या गृहीत पात्रतेनुसार कोणत्याही कागदपत्रांची पूर्वतपासणी / छाननी न करता घेतली जाणार असल्यामुळे या परीक्षेत मिळालेल्या गुणांच्या आधारे उमेदवाराला निवडीबाबतचे कोणतेही हक्क राहाणार नाहीत. कागदपत्रांच्या पूर्ण पडताळणी नंतरच उमेदवारांची पात्रता निश्चित करण्यात येईल. सदर प्रक्रीयेत उमेदवार अपात्र आढळल्यास त्यास निवड प्रक्रीयेतून वगळण्यात येईल. पात्रता धारण न करणाऱ्या उमेदवारांना भरतीच्या कोणत्याही टप्प्यावर अपात्र ठरविण्याचे संपूर्ण अधिकार निवड समितीकडे राखून ठेवण्यात आलेले आहेत व याबाबत उमेदवाराची कोणतीही तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही.

८) विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ, गट-ब (अराजपत्रित) संवर्गासाठी ऑनलाईन परीक्षा एकूण २०० गुणांची (प्रत्येकी २ गुणांचा एक प्रश्न याप्रमाणे १०० प्रश्न) घेतली जाईल. त्यापैकी तांत्रिक प्रश्नांसाठी ८० गुण व मराठी + इंग्रजी + सामान्यज्ञान + बौद्धिक चाचणी यासाठी प्रत्येक विषयास ३० गुण याप्रमाणे १२० गुणांची (असे एकूण २०० गुणांची) परीक्षा घेण्यात येईल. सदर ऑनलाईन परीक्षा ही विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ, गट-ब (अराजपत्रित) पदासाठी निश्चित केलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेशी संबंधित अभ्यासक्रमावर आधारित व २ तासांची असेल. प्रश्नपत्रिका वस्तुनिष्ठ, बहुपर्यायी स्वरूपाची असेल. बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी दिलेल्या चार पर्यायांपैकी एकच पर्याय निवडावा. समान गुण मिळालेल्या उमेदवारांबाबत शासनाने निर्गमित केलेल्या सूचनांच्या आधारे निर्णय घेण्यात येईल. तसेच, शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील दि.०४.०५.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार परीक्षेमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे एकूण गुणांच्या किमान ४५% गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांमधून शिफारस / निवडसूची तयार करण्यात येईल.

९) वरिष्ठ तांत्रिक सहायक संवर्गासाठी ऑनलाईन परीक्षा एकूण २०० गुणांची (प्रत्येकी २ गुणांचा एक प्रश्न याप्रमाणे १०० प्रश्न) घेतली जाईल. त्यापैकी तांत्रिक प्रश्नांसाठी ८० गुण व मराठी + इंग्रजी + सामान्यज्ञान + बौद्धिक चाचणी यासाठी प्रत्येक विषयास ३० गुण याप्रमाणे १२० गुणांची (असे एकूण २०० गुणांची) परीक्षा घेण्यात येईल. सदर ऑनलाईन परीक्षा ही वरिष्ठ तांत्रिक सहायक पदासाठी निश्चित केलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेशी संबंधित अभ्यासक्रमावर आधारित व २ तासांची असेल. प्रश्नपत्रिका वस्तुनिष्ठ, बहुपर्यायी स्वरूपाची असेल. बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी दिलेल्या चार पर्यायांपैकी एकच पर्याय निवडावा. समान गुण मिळालेल्या उमेदवारांबाबत शासनाने निर्गमित केलेल्या सूचनांच्या आधारे निर्णय घेण्यात येईल. तसेच, शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील दि.०४.०५.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार परीक्षेमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे एकूण गुणांच्या किमान ४५% गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांमधून शिफारस / निवडसूची तयार करण्यात येईल.

विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ, गट-ब (अराजपत्रित) संवर्गासाठी परीक्षेचा अभ्यासक्रम

विषय	घटक	एकूण प्रश्न	गुण
Section I – English Paper Language- English Paper Level – Higher Secondary	Grammar (Synonyms, Autonyms, Spelling, Punctuation, Tense. Vocabulary (Use of Idioms and Phrases and their meaning, Expressions) Fill in the blanks in the sentence Simple Sentence structure	15 MCQ	30
Section II - Marathi Paper Language- Marathi Paper Level – Higher Secondary	मराठी व्याकरण (वाक्यचना, शब्दार्थ, प्रयोग, समानार्थी शब्द व विरुद्धार्थी शब्द) भाषा सौंदर्य (उपमा, अलंकार, म्हणी व वाक्यपचार यांचा अर्थ आणि वाक्यात उपयोग, सर्वसामान्य शब्दसंग्रह इ.) प्रसिद्ध पुस्तके आणि लेखक योग्य जोडया लावा.	15 MCQ	30
Section III - General Knowledge & Logical Ability Paper Language - Marathi & English Paper Level – Graduate	Current Affairs (India and Maharashtra) Indian History- Civics Indian Geography Indian Constitution General Science Sports and Culture Right to Information Act 2005 and Maharashtra Public Service Act 2015 Information and Technology Related Basic Knowledge Aptitude Test Basic Arithmetic Knowledge Mathematics (Numeric, Algebra, Geometry, Statistic)	30 MCQ	60
Section IV - Subject Related Knowledge Paper Language- English Paper Level – Graduate	Chemistry Analytical Chemistry Instrumental Chemistry Biology Micro-Biology Bio-Chemistry	40 MCQ	80

वरिष्ठ तांत्रिक सहायक, गट-क संवर्गसाठी परीक्षेचा अभ्यासक्रम

विषय	घटक	एकूण प्रश्न	गुण
Section I – English Paper Language- English Paper Level – Higher Secondary	Grammar (Synonyms, Autonyms, Spelling, Punctuation, Tense. Vocabulary (Use of Idioms and Phrases and their meaning, Expressions) Fill in the blanks in the sentence Simple Sentence structure	15 MCQ	30
Section II - Marathi Paper Language- Marathi Paper Level – Higher Secondary	मराठी व्याकरण (वाक्यचना, शब्दार्थ, प्रयोग, समानार्थी शब्द व विरुद्धार्थी शब्द) भाषा सौंदर्य (उपमा, अलंकार, म्हणी व वाक्यपचार यांचा अर्थ आणि वाक्यात उपयोग, सर्वसामान्य शब्दसंग्रह इ. प्रसिद्ध पुस्तके आणि लेखक योग्य जोडया लावा.	15 MCQ	30
Section III - General Knowledge & Logical Ability Paper Language - Marathi & English Paper Level – Graduate	Current Affairs (India and Maharashtra) Indian History- Civics Indian Geography Indian Constitution General Science Sports and Culture Right to Information Act 2005 and Maharashtra Public Service Act 2015 Information and Technology Related Basic Knowledge Aptitude Test Basic Arithmetic Knowledge Mathematics (Numeric, Algebra, Geometry, Statistic)	30 MCQ	60
Section IV - Subject Related Knowledge Paper Language- English Paper Level – Graduate	Chemistry Analytical Chemistry Instrumental Chemistry Biology	40 MCQ	80

१०) शिफारस पात्र उमेदवारांची सूची जाहिरातीमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे www.fda.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल.

११) शासनाच्या, महिला व बाल विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्रमांक-महिआ २०२३/प्र.क्र.१२३/कार्या-२, दि ०४ मे, २०२३ अन्वये विहित कार्यपद्धतीनुसार अराखीव महिलांकरीता आरक्षित पदावरील निवडीसाठी, अराखीव महिला तसेच सर्व मागास प्रवर्गातील महिलांनी उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) सादर करण्याची अट रद्द करण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या सूचना लागू राहतील.

१२) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती वगळता अन्य मागास प्रवर्गातील महिलांकरीता आरक्षित पदावरील निवडीसाठी दावा करु इच्छिणाऱ्या महिलांना संबंधित मागास प्रवर्गासाठी शासनाच्या इतर मागास व बहुजन कल्याण विभाग तसेच सामान्य प्रशासन विभागाकडून वेळोवेळी विहित करण्यात आल्याप्रमाणे उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे सक्षम प्राधिकाच्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) सादर करण्याबाबतच्या तरतुदी लागू राहतील.

१३) महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग, इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००९ नुसार उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमिलेअर) तत्व वि.जा (अ), भ.ज (ब), भ.ज (क), भ.ज (छ), विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्ग यांना लागू आहे. सदर अधिनियमातील तरतुदीनुसार उमेदवारांनी अर्ज करताना अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५) उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याचे सक्षम प्राधिकाच्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) ऑनलाईन अर्ज भरताना अपलोड करणे आवश्यक आहे. अर्ज करतेवेळी अपलोड केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या आधारेच अर्जाची प्रत्यक्षरित्या छाननी करण्यात येईल. तसेच, अर्ज करतेवेळी अपलोड केलेल्या सदर प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रती कागदपत्रे पडताळणीचे वेळी सादर करणे अर्जदारांवर बंधनकारक आहे अन्यथा त्यांची शिफारस रद्द करण्यात येईल.

१४) सन २०२४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १६ अन्वये महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार, सोमवार, दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०२४ रोजी प्रसिद्ध अधिनियमानुसार सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गाच्या आरक्षणाच्या प्रयोजनांसाठी, उन्नत व प्रगत गटाचे तत्व लागू असेल आणि ज्या व्यक्ती, उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसतील अशा सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गातील व्यक्तींसाठी असलेल्या सदर आरक्षणाचा लाभ घेणाऱ्या उमेदवारांनी अर्ज करताना अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५) उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याचे सक्षम प्राधिकाच्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) अर्जासोबत अपलोड करणे आवश्यक आहे. अर्जासोबत अपलोड केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या आधारेच अर्जाची प्रत्यक्षरित्या छाननी करण्यात येईल. तसेच, अर्ज करतेवेळी अपलोड केलेल्या सदर प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रती कागदपत्रे पडताळणीचे वेळी सादर करणे अर्जदारांवर बंधनकारक आहे अन्यथा त्यांची शिफारस रद्द करण्यात येईल.

१५) ज्या उमेदवारांची निवड मागास / राखीव प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेल्या जागेवर झालेली आहे, अशा उमेदवारांस त्यांच्या जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासण्याच्या अधिन राहून तात्पुरती नियुक्ती देण्यात येईल. नियुक्तो आदेश प्राप्त झाल्यानंतर अशा उमेदवाराने नियुक्ती आदेशाच्या दिनांकापासून सहा महिन्याच्या आतमध्ये आपल्या जात प्रमाणपत्राची वैधता संबंधित जात पडताळणी समितीकडून करून घेणे आवश्यक राहील अन्यथा त्यांची निवड जात वैधता प्रमाणपत्राअभावी रद्द करण्यात येईल.

१६) खेळाडूसाठी असलेले समांतर आरक्षण, शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाकडील शासन निर्णय क्र. राक्रीडो-२००२/ प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दि.१ जुलै, २०१६, शासन शुद्धीपत्रक दि.१८ ऑगस्ट, २०१६ व शासन निर्णय दि.३० जून, २०२२ मधील व तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राहील. त्यांचेकरीता उच्च वयोमर्यादा कमाल ५ वर्षापर्यंत शिथिलक्षम राहील. तथापि, वयोमर्यादेत ५ वर्षासाठी वयाची अट शिथिल करताना कोणत्याही प्रवर्गाच्या उमेदवारांची उच्चतम वयोमर्यादा ४३ वर्षे राहील. प्राविण्य प्राप्त खेळाडू

व्यक्तिंसाठी असलेल्या आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांच्या बाबतीत क्रीडा विषयक विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले पात्र खेळाचे प्राविष्ट्य प्रमाणपत्र अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकाचे किंवा तत्पूर्वीचे असणे बंधनकारक आहे.

खेळाचे प्राविष्ट्य प्रमाणपत्र गट-ब (अराजपत्रित) या पदांवरील निवडीकरिता योग्य स्तरावरील असल्याबाबत तसेच तो खेळाडू उमेदवार गट-ब (अराजपत्रित) या पदापैकी खेळाडूसाठी आरक्षित पदावरील निवडीकरिता पात्र ठरतो, याविषयीच्या पडताळणी करिता त्यांचे प्राविष्ट्य प्रमाणपत्र संबंधित विभागीय उपसंचालक कार्यालयाकडे, परिक्षेचा अर्ज सादर करण्याच्या दिनांकापूर्वीच सादर केलेले असणे बंधनकारक आहे. अन्यथा उमेदवार प्राविष्ट्य प्राप्त खेळाडूसाठीच्या आरक्षणाकरिता पात्र समजण्यात येणार नाही.

कागदपत्रे पडताळणीवेळी खेळाडू उमेदवारांनी विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले प्राविष्ट्य प्रमाणपत्र, तसेच त्यांचे प्राविष्ट्य प्रमाणपत्र योग्य असल्याबाबत तसेच खेळाडू कोणत्या संवर्गातील आरक्षित पदावरील निवडीकरिता पात्र ठरतो, याविषयी सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले प्राविष्ट्य प्रमाणपत्र पडताळणीबाबतचा अहवाल सादर केला, तरच उमेदवाराचा संबंधित संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावर नियुक्तीकरीता विचार करण्यात येईल.

१७) खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी (ईडब्ल्यूएस) असलेले आरक्षण शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील शासन निर्णय क्र. राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१९ व दिनांक ३१ मे, २०२१मधील व शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राहील. सदरहु आरक्षणाचा लाभ घेणाऱ्या उमेदवारांनी अर्ज करताना अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक यासाठी पात्र असल्याचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र अर्जासोबतच अपलोड करणे आवश्यक आहे. अर्जासोबत अपलोड केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या आधारेच अर्जाची प्रत्यक्षरित्या छाननी करण्यात येईल. तसेच, अर्जासोबत अपलोड केलेल्या सदर प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रती कागदपत्रे पडताळणीचे वेळी सादर करणे अर्जदारांवर बंधनकारक आहे अन्यथा त्यांची शिफारस रद्द करण्यात येईल.

१८) माजी सैनिक आरक्षण

गुणवत्ता यादीमध्ये येणा-या माजी सैनिक उमेदवारांनी जिल्हा सैनिक बोर्डत नावनोंदणी केली असल्यास मूळ प्रमाणपत्र व इतर आवश्यक कागदपत्रे तपासणीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे. निवड झालेल्या माजी सैनिक उमेदवारांच्या कागदपत्रांची सक्षम अधिकाऱ्याकडून पडताळणी झाल्याशिवाय त्यांना नियुक्ती आदेश देण्यात येणार नाहीत, सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आरटीए-१०८२/३५०२/सीआर-१००/१६-अ दिनांक २ सप्टेंबर १९८३ नुसार

अ) माजी सैनिकांसाठी आरक्षित असलेल्या पदांवर भरती करताना युद्ध काळात किंवा युद्ध नसताना सैन्यातील सेवेमुळे दिव्यांगत्व आले असल्यास असा माजी सैनिक १५% राखीव पदांपैकी उपलब्ध पदांवर प्राधान्य क्रमाने नियुक्ती देण्यास पात्र राहील

ब) युध्द काळात किंवा युध्द नसताना सैनिकी सेवेत मृत झालेल्या किंवा अपंगत्व येऊन त्यामुळे नोकरीसाठी अयोग्य झालेल्या माजी सैनिकांच्या कुटुंबातील फक्त एका व्यक्तीला त्या नंतरच्या पसंती क्रमाने १५% आरक्षित पदांपैकी उपलब्ध पदावर नियुक्तीस पात्र राहील, तथापि, सदर उमेदवाराने संबंधित पदाची आवश्यक शैक्षणिक अर्हता धारण केलेली असणे आवश्यक आहे.

उमेदवार स्वतः माजी सैनिक असल्यास त्याने त्याबाबत स्पष्टपणे दावा करणे आवश्यक आहे, अन्यथा त्यास माजी सैनिकांना अनुज्ञेय असलेले लाभ मिळणार नाहीत.

माजी सैनिकांकरीता आरक्षणासंदर्भातील तरतुदी शासनाकडून वेळोवेळी जारी करणात येणाऱ्या आदेशानुसार असतील माजी सैनिक या समांतर आरक्षणाचा फायदा शासकीय सेवेत एकदाच अनुज्ञेय असल्यामुळे यापूर्वी सदर आरक्षणाचा लाभ घेतलेला असल्याचे निर्दर्शनास आल्यास नियुक्तीच्या कोणत्याही टप्प्यावर संबंधीत उमेदवाराची नियुक्ती अपात्र ठरविण्यात येईल.

१९) प्रकल्पग्रस्तांसाठी आरक्षण

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक एईएम-१०८०/३५/१६-अ दिनांक २१ जानेवारी १९८० तसेच यासंदर्भात शासनाकडून वेळोवेळी नमूद करण्यात येणाऱ्या आदेशानुसार प्रकल्पग्रस्तांसाठीचे आरक्षण राहील. गुणवत्ता यादीमध्ये येणाऱ्या प्रकल्पग्रस्त उमेदवारांनी सक्षम अधिकारी यांचेकडील प्रकल्पग्रस्त असलेबाबतचे शासकीय नोकरी मिळणेसाठी विहित केलेले मूळ प्रमाणपत्र कागदपत्रे तपासणीच्या वेळी सादर करणे बंधनकारक राहील लेखी परीक्षेत निवड झालेल्या प्रकल्पग्रस्त उमेदवाराचे मूळ प्रमाणपत्र हे संबंधित प्रमाणपत्र निर्गमित करणाऱ्या अधिकारी यांचे कार्यालयाकडून पडताळणी करून घेतले जाईल सदर पडताळणी अंती प्राप्त होणाऱ्या अहवालाच्या आधारे सदर प्रवर्गातील उमेदवारांना नियुक्ती आदेश देणेबाबतची कार्यवाही करण्यात येईल

प्रकल्पग्रस्त या समांतर आरक्षणाचा फायदा शासकीय सेवेत एकदाच अनुज्ञेय असल्यामुळे यापूर्वी सदर आरक्षणाचा लाभ घेतलेला असल्याचे निर्दर्शनास आल्यास नियुक्तीच्या कोणत्याही टप्प्यावर संबंधीत उमेदवाराची नियुक्ती अनर्ह ठरविण्यात येईल.

२०) भूकंपग्रस्तांसाठीचे आरक्षण

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भूकंप-१००९/प्र.क्र.२००७/२००९/१६-अ दिनांक २७ ऑगस्ट २००९ तसेच यासंदर्भात शासनाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात येणाऱ्या आदेशानुसार भूकंपग्रस्तांसाठीचे आरक्षण राहील, गुणवत्ता यादीमध्ये येणाऱ्या भूकंपग्रस्त उमेदवारांनी सक्षम अधिकारी यांचेकडील भूकंपग्रस्त असल्याबाबतचे शासकीय नोकरी मिळणेसाठी विहित केलेले मूळ प्रमाणपत्र कागदपत्रे तपासणीच्या वेळी सादर करणे बंधनकारक राहील. लेखी परीक्षेत निवड झालेल्या भूकंपग्रस्त उमेदवाराचे मूळ प्रमाणपत्र हे संबंधित प्रमाणपत्र निर्गमित करणाऱ्या अधिकारी यांचे कार्यालयाकडून पडताळणी करून घेतले जाईल सदर पडताळणीअंती होणाऱ्या अहवालाच्या आधारे सदर प्रवर्गातील उमेदवारांना नियुक्ती आदेश देणेबाबतची कार्यवाही करण्यात येईल.

भूकंपग्रस्त या समांतर आरक्षणाचा फायदा शासकीय सेवेत एकदाब अनुज्ञेय असल्यामुळे यापूर्वी सदर आरक्षणाचा लाभ घेतलेला असल्याचे निर्दर्शनास आल्यास नियुक्तीच्या कोणत्याही टप्यावर संबंधीत उमेदवाराची नियुक्ती अपात्र ठरविण्यात येईल.

२१) पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी यांच्याकरीता आरक्षण

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक पअंक-१००९/प्र.क्र.२००/२००९/१६-अ दि.२७ ऑक्टोबर २००९ व क्रमांक अशंका-१९१३/प्र.क्र.५७/२०१३/१६-अ दिनांक १९ सप्टेंबर २०१३ नुसार शासकीय कार्यालयामध्ये ०३ वर्षापर्यंत दरमहा मानधनावर काम केलेल्या उमेदवाराने सदरच्या अनुभवाची रोजगार मार्गदर्शन केंद्रामध्ये नोंद केलेली असणे आवश्यक राहील निवड झालेल्या अंशकालीन कर्मचा-यांची त्यांच्या अनुभवाचे सेवायोजन कार्यालयाकडील मूळ प्रमाणपत्र तहसिलदार यांचेकडील प्रमाणपत्र कागदपत्रांच्या पडताळणीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक राहील.

पदवीधर अंशकालीन या समांतर आरक्षणाचा फायदा शासकीय सेवेत एकदाच अनुज्ञेय असल्यामुळे यापूर्वी सदर आरक्षणाचा लाभ घेतलेला असल्याचे निर्दर्शनास आल्यास नियुक्तीच्या कोणत्याही टप्यावर संबंधीत उमेदवाराची नियुक्ती अपात्र ठरविण्यात येईल.

२२) शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील शासन निर्णय क्र. प्रानिम-१२२२/प्र.क्र.५४/का.१३-अ, दि.४ मे, २०२२ मधील तरतूदीनुसार, ऑनलाईन परीक्षेमध्ये समान गुण मिळालेल्या उमेदवारांचा गुणवत्ता यादीत समावेश करताना त्यामध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याच्या पाल्यांस प्रथम प्राधान्यक्रम देण्याच्या शासनाच्या धोरणानुसार, आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य म्हणजे शासनाच्या महसूल व वन विभागाकडील शासन निर्णय क्र.एससीवाय-१२०५/प्र.क्र.१८९/म-७, दिनांक २३ जानेवारी, २००६ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय समितीने ज्या कुटुंबास शेतकऱ्याच्या आत्महत्याप्रकरणी मदतीसाठी पात्र ठरविले असेल अशा कुटुंबातील मृत शेतकऱ्याचा पाल्य (पत्नी/मुलगे/मुलगी) यासाठी पात्र ठरेल.

२३) दिव्यांग व्यक्तींकरिता आरक्षित पदावरील नियुक्तीसाठी संबंधित प्रवर्गाचे किमान ४०% दिव्यांगत्वाचे संबंधित जिल्ह्याच्या शासकीय रुग्णालयातील प्राधिकृत वैद्यकीय तज्ज्ञाने दिलेले प्रमाणपत्र धारण करणे आवश्यक आहे. दिव्यांग उमेदवारांच्या बाबतीत, शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडील शासन परिपत्रक क्रमांक:- दिव्यांग २०१९/प्र.क्र.२००/दि.क.२ दिनांक ०५ ऑक्टोबर, २०२१ मधील तरतूदीनुसार, उमेदवार लिहिण्यासाठी सक्षम नसलेल्या दिव्यांग व्यक्तींना त्यांच्या मागणीप्रमाणे परीक्षेसाठी लेखनिक व इतर सोयी-सवलती उपलब्ध करून देण्यात येतील. तसेच या शासन निर्णयामधील निर्देशांचे संबंधित उमेदवारांनी तंतोतंत पालन करणे बंधनकारक आहे. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्यांचा संकेतांक २०२११००५१५०४४६२३२२ असा आहे. सदर शासन निर्णयासोबत संलग्न करण्यात आलेल्या APPENDIX I व APPENDIX II च्या विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्रांची पूर्तता संबंधित उमेदवारांनी करावयाची आहे.

लक्षणीय (Benchmark) दिव्यांगत्व असलेल्या परिक्षार्थी यांना स्पर्धा परीक्षेस बसताना लेखनाची अडचण तसेच लेखनाची गती कमी असल्यास त्यांनी केलेल्या मागणीनुसार दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम, २०१६ मधील कलम २ (आर) नुसार लक्षणीय (Benchmark) दिव्यांग व्यक्तींच्या वर्गवारीमधील मेंदूचा पक्षाघात असलेल्या दिव्यांग परिक्षार्थींना

लेखनिक/वाचक /सहाय्यक यांची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येईल. तसेच लक्षणीय (Benchmark) दिव्यांगत्व असलेल्या इतर प्रकारांतील दिव्यांग परिक्षार्थीच्या बाबतीत, संबंधित दिव्यांग व्यक्तीने लेखनिक/वाचक/सहाय्यक पुरविणे आवश्यक असल्याचे शासकीय रुग्णालयातील मुख्य वैद्यकीय अधिकारी/जिल्हा शल्य चिकित्सक /वैद्यकीय अधिक्षक यांनी प्रमाणित केलेले विहित नमुन्यातील (Appendix-I) प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतरच सदर दिव्यांग परिक्षार्थीस गरज व आवश्यकतेनुसार परीक्षा देताना लेखनिक/वाचक/सहाय्यक नियुक्त करण्यास परवानगी देण्यात येईल.

२४) अनाथ व्यक्तींचे आरक्षण शासनाच्या महिला व बालविकास विभागाकडील शासन निर्णय क्रमांकः अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दिनांक ६ एप्रिल, २०२३, दिनांक १० मे, २०२३ नुसार शासनाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात येणाऱ्या आदेशानुसार राहील.

अनाथ आरक्षण धोरण शासनाच्या महिला व बालविकास विभागाकडील शासन पूरक पत्र क्रमांकः अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दिनांक १० मे, २०२३ अन्वये एखाद्या भरती प्रक्रियेमध्ये अनाथ आरक्षणाच्या एका प्रवर्गासाठी उपलब्ध जागांवर गुणवत्तेनुसार त्या प्रवर्गातील अनाथ उमदेवार पर्याप्त प्रमाणात उपलब्ध होऊ शकले नाहीत तर त्या भरती प्रक्रियेमध्ये ती पदे अनाथांच्या दुसऱ्या प्रवर्गातील उमदेवारांमधून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.

२५) निवड झालेल्या उमेदवारांना शासन अधिसूचना क्र.रानिप्र-२०२२/प्र.क्र.३२/सेवा-४ दि.३०/०९/२०२२ अन्वये अथवा त्यानुषंगाने शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित सूचनांस अनुसरून राष्ट्रीय निवृत्त वेतन प्रणाली योजना लागू राहील.

२६) उमेदवार हा भारताचा नागरीक तसेच महाराष्ट्र राज्याचा सर्वसाधारणपणे रहिवासी असणे आवश्यक आहे व त्याबाबतचे अधिवास प्रमाणपत्र त्याच्याकडे असणे आवश्यक राहील. तसेच त्याला मराठी भाषेचे ज्ञान असणे आवश्यक आहे.

२७) प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांबाबत उमेदवारांस काही हरकत असल्यास प्रति प्रश्न रु. १००/- इतके शुल्क आकारले जाईल.

२८) वेगवेगळ्या सत्रांमध्ये पार पडणाऱ्या परीक्षेमधील प्रश्नपत्रिका वेगवेगळ्या असतील. अशा वेळी परीक्षार्थींची संख्या विचारात घेऊन परीक्षा एकापेक्षा अनेक सत्रांत पार पाडावयाची झाल्यास भिन्न प्रश्नपत्रिकांच्या काठिण्य पातळीचे समानीकरण (Normalization) करण्यात येईल व त्यासाठी **Mean Standard Deviation Method** या पद्धतीचा अवलंब करण्यात येईल.

२९) शिफारस झालेल्या उमेदवारांनी कागदपत्रे छाननीच्या वेळी, पडताळणी समितीकडे खालील मूळ प्रमाणपत्रांसह त्याच्या साक्षांकित छायाप्रती दोन प्रतीत सादर करणे बंधनकारक राहील.

१. शैक्षणिक अर्हता प्रमाणपत्र -शासनमान्य संस्थेने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.

२. अनुभव प्रमाणपत्र (असल्यास) शासन/खाजगी संस्थेने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.

३. अधिवास प्रमाणपत्र महाराष्ट्र राज्यात वास्तव्य असल्याबाबतचे महसूल विभागाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.

४. जन्मतारखेबाबत-जन्म नोंदीचा दाखला किंवा माध्यमिक शालांत परिक्षेचे प्रमाणपत्र/एस.एस.सी.गुणपत्रिका व प्रमाणपत्र.
५. जात प्रमाणपत्र राखीव प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
६. जात वैधता प्रमाणपत्र (असल्यास) जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र.
७. नॅन क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र असे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल अशा उमेदवारांनी उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले प्रमाणपत्र (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५).
८. लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापत्र - विवाहित उमेदवारांसाठी नमुना-अ मध्ये सादर करणे.
९. खेळाडूबाबतचे प्रमाणपत्र संबंधित सक्षम क्रीडा प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
१०. आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य असल्याबाबतचे पत्र संबंधित जिल्हास्तरीय समितीने निर्गमित केलेले पत्र.
११. दिव्यांगाचे प्रमाणपत्र संबंधित सक्षम जिल्हा शल्य चिकित्सकाने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
१२. अनाथ प्रमाणपत्र महिला व बाल विकास विभागाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
१३. आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटक प्रमाणपत्र संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
१४. सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास वर्ग प्रवर्गासाठी संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.

याव्यातिरिक्त वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या शासन आदेशानुसार अन्य प्रमाणपत्रांची आवश्यकता भासल्यास ती पुरविण्याची जबाबदारी संबंधित उमेदवारावर राहील.

३०) विहित वयोमर्यादेतील शासकीय / निमशासकीय सेवेतील कर्मचाऱ्यांनी त्यांचे अर्ज त्यांचे कार्यालय प्रमुखांच्या मान्यतेने विहित मार्गाने विहित मुदतीत अधिकृत संकेतस्थळावरुन ऑनलाईन भरावे. अशा परवानगीची प्रत उमेदवारांकडे असणे आवश्यक आहे. याबाबतची कागदपत्रे छाननीच्या वेळी सादर करावी.

३१) उमेदवारांनी त्यांच्या उमेदवारीच्या निवडी संबंधात कोणत्याही प्रकारे दबाव आणण्याचा प्रयत्न केल्यास त्याची उमेदवारी अपात्र ठरविली जाईल. तसेच नियुक्तीसाठी विहित करण्यात आलेल्या अर्हताविषयक अटी पूर्ण न करणाऱ्या अथवा कोणत्याही प्रकारे गैरवर्तणूक / गैरप्रकाराचा प्रयत्न करणाऱ्या उमेदवारास कोणत्याही टप्यावर शिफारस / निवडीसाठी अपात्र ठरविण्यात येईल आणि / किंवा सदर उमेदवार इतर योग्य अशा कारवाईस पात्र असेल.

३२) प्रस्तुतच्या सरळसेवा भरती प्रक्रियेसंदर्भाने शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या सूचना लागू राहील.

(क) इतर सर्वसाधारण सूचना :-

- १) वरिष्ठ तांत्रिक सहायक/ विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ या पदावर निवड झालेल्या उमेदवारांना महाराष्ट्रातील कोणत्याही अन्न व औषध प्रशासन प्रयोगशाळेमध्ये नियुक्ती देण्यात येईल.
- २) अर्ज केल्यानंतर पुढील निवड प्रक्रियेला विशिष्ट कालावधी लागणार असल्यामुळे प्रक्रिया पूर्ण होईपर्यंत त्याबाबत आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन कार्यालयाकडे अथवा त्यांचे अधिनस्त कार्यालयांकडे कुठलीही चौकशी (मौखिक अथवा लेखी) किंवा दूरध्यनी करू नये.
- ३) वरिष्ठ तांत्रिक सहायक/ विश्लेषण रसायन शास्त्रज्ञ या पदावर शासन सेवेत नियुक्त होणाऱ्या उमेदवारांची महाराष्ट्र राज्यात कोणत्याही अन्न व औषध प्रशासन प्रयोगशाळेमध्ये कोठेही बदली होऊ शकेल.

४) अर्ज केला अथवा विहित अर्हता धारण केली म्हणजे अर्जदारास परीक्षेस बोलविण्याचा अथवा नियुक्तीचा हक्क प्राप्त झाला आहे, असे असणार नाही. शिफारशीच्या / निवडीच्या कोणत्याही टप्प्यावर उमेदवार विहित अर्हता धारण करीत नसल्याचे आढळल्यास, खोटी कागदपत्रे दिल्याचे आढळल्यास, त्याची उमेदवारी कोणत्याही टप्प्यावर रद्दबादल होईल.

५) निवड प्रक्रीयेसंदर्भात शासन / न्यायालयाचे निर्णय सर्व उमेदवारांवर बंधनकारक राहातील. कोणत्याही अपरिहार्य कारणास्तव भरती / शिफारस / निवड प्रक्रीया स्थगित / रद्द करण्याचे अधिकार आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी / राज्य निवड समितीने राखून ठेवले आहेत.